

ІСТОРІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯВИЩА ПРОХОДЖЕННЯ ЕЛЕКТРИЧНОГО СТРУМУ ЧЕРЕЗ РОЗРІДЖЕНІ ГАЗИ Р.Августин, Ю.Бачинський

Вклад доктора І.Пулюя у дослідження даної проблеми можна оцінити на основі аналізу всього спектру робіт з даної тематики.

Перші дослідження електричного розряду в газі належать англійцеві Ф.Хоксбі (1706 р.). Винайдення ртутного вакуумного насоса Гайслером в 1854 р. сприяло їх розвитку. В 1858 р. Ю.Плюкер спостерігає при сильному розрідженні голубуватий пучок променів, який засвічує скляну трубку. Пояснення цьому явищу дав Варлі в 1871 р., вважаючи, що свічення скла збуджують деякі агенти, що вилітають з катода. Е.Гольдштайн назвав їх у 1876 р. катодними променями. Вивчення катодних променів продовжили Гітторф та Крукс. Крукс досліджує ряд їх властивостей і вважає, що ці промені - це "промениста енергія" або "ультрагазоподібний стан". Поряд з молекулярною гіпотезою Крукса про природу катодних променів виникла хвильова гіпотеза Гольдштайна та інших, але ні перша, ні друга не змогли вірно пояснити їх природу.

Саме в цей період вступає в полеміку з Круксом професор Пулюй. Він критикує Крукса за четвертий "ультрагазовий стан" як перехідний між реальним і потойбічним світом, за твердження, що молекули не відіграють ніякої ролі в розрідженому газі і що атоми самочинно розкладаються на дрібніші частинки.

Доктор Пулюй встановлює істинну природу катодних променів, провівши цілу низку багатопланових дослідів із різнотипними газорозрядними трубками власної конструкції, чим здійснив надзвичайно важливий вклад у дослідження катодних променів.

ІВАН ПУЛЮЙ У ГУМАНІТАРНИХ ШКОЛАХ М.Кононенко

Ми відкриваємо імена, імена відкривають нас - хто ми, звідки, які ми, чії ми діти.

Зараз у всіх країнах йде переосмислення формування людини: всі збагнули, що технізація, технологічна ера, огрубилася людські душі, породила проблему "Екологія душі". Тому починаємо вводити "технарям" курси гуманізації як у школах-вузах, так і засобами масової інформації. Гуманітарії ж не вважають за потрібне осмислити закони природничих наук, возвиситись до рівня розуміння й бачення навколишнього світу, зрозуміти потребу в переході від механістичного бачення світобудови до сучасного - синергетичного.

Один з прикладів. В зв'язку з ювілеєм українського композитора М.Лисенка в радіопередачі прозвучало, що він разом з І.Нечусьм-Лєвицьким брав участь у перекладі на українську мову "Псалтиря". А про те, що саме перекладачем був український фізик І.Пулюй, 150-річчя з дня народження якого відзначається в цьому році, в передачі ні слова. А відкривач X-променів (рентгенівських) зміг знати і володіти 15 мовами, цікавитися літературою, мистецтвом, музикою, товаришувати з П.Кулішем, М.Драгомановим, В.Антоновичем, О.Пчілкою, І.Горбачевським. Він зміг у Відні організувати культурно-пропагандистське